

שאלון לסריקת תסמינים בספקטרום האוטיסטי

Autism Spectrum Quotient (AQ)

תיאור השאלון: שאלון דיווח עצמי, של Baron-Cohen ועמיתיו (2001), תרגום לעברית מילא וגולן (2006), תרגום לערבית: Dr Naoufel Gaddour, Dr Narjes Boussaid, & Dr Sonia Al Missaoui. השאלון נועד למתבגרים ומבוגרים מעל גיל 16, בעלי עם אינטליגנציה תקינה, במטרה להעריך ולערוך לסינון (screening) לגבי המידה בה לאדם יש תוכנות המקושרות עם הספקטרום האוטיסטי.

תסמונת הספקטרום האוטיסטי - Autism Spectrum Disorder (ASD) היא אבחנה נוירו- התפתחותית, המאופיינת בלקויות נרחבות בתחום התקשורת החברתית, בשלוב עם נוקשות וחזרתיות בתחום ההתנהגותי והקוגניטיבי ורגישות חושית. על אף המודעות הגוברת כיום לאיתור, קיימים עדיין אנשים רבים אשר אינם מאותרים בילדות, במיוחד בקרב בעלי יכולת שפתית ואינטלקטואלית תקינות. על פי DSM-5 הסובלים מהתסמונת צריכים להתאפיין ב:

- A. פגיעה עקבית בתקשורת חברתית ובאינטראקציות חברתיות, במגוון הקשרים (לדוגמא, פגיעה בהדדיות חברתית ורגשית, קושי בתקשורת מילולית או לא מילולית, פגיעה ביכולת להיפתח, להבין ולשמר מערכות יחסים).
- B. דפוסי התנהגות חזרתיים ומצומצמים, אשר באים לידי ביטוי במגוון הקשרים (לדוגמא, תנועות סטראוטיפיות, דבור חזרתי, הצמדות בלתי גמישה לשגרה, התנהגות טכסית, תחומי עניין מקובעים ומוגבלים, תת רגישות חושית, יתר רגישות חושית ו/או עניין לא רגיל באספקטים חושיים בסביבה).
- C. התסמינים נוכחים החל מתקופת ההתפתחות המוקדמת, אך יתכן ויבואו לידי ביטוי רק בהמשך החיים, נוכח דרישות חברתיות גוברות.
- D. התסמינים גורמים לפגיעה קלינית משמעותית בתחומי החברה, התעסוקה או בתחומים אחרים החשובים לתפקוד.
- E. ההפרעה לא מוסברת טוב יותר על ידי מוגבלות שכלית התפתחותית או על ידי אחר התפתחותי כללי.

שאלון ה-AQ, מאפשר סינון ראשוני, אשר בעקבותיו ובעזרתו ניתן להחליט על הפניה לאבחון מקצועי, השאלון עצמו איננו מספק לצורך מתן האבחנה. השאלון מורכב מ- 50 היגדים העוסקים בהעדפות, מאפיינים והתנהגויות של הפרט. על כל פריט מתבקש האדם להעריך עד כמה המשפט תקף לגביו, בסולם ליקרט בן 4 דרגות (מסכים בהחלט/מסכים במקצת/לא מסכים במקצת/לא מסכים כלל). במהלך ניתוח השאלון חלוקה זו משתנה לחלוקה דיכוטומית, תוך איחוד תשובות 'מסכים בהחלט' ו'מסכים במקצת' לקטגוריה אחת, ואיחוד התשובות 'לא מסכים במקצת' ו'לא מסכים כלל' לקטגוריה שניה. פריטי השאלון מחולקים ל-5 תחומי תוכן המזוהים עם מאפייני הרצף האוטיסטי – להלן חלוקת הפריטים על פי תחומי התוכן ודוגמאות (יש לשים לב כי ישנם פריטים הופכים, לגביהם התגובה 'מסכים' מהווה סממן המתאים לרצף האוטיסטי, ולאחרים תשובת 'לא מסכים' מהווה סממן שכזה).

- מיומנויות חברתיות: 1,11,13,15,22,36,44,45,47,48 (לדוגמא: "אני מעדיף לעשות דברים יחד עם אחרים ולא לבד", "אני מבחין בקלות מה אדם אחר חושב או מרגיש ממראה פניו בלבד").
  - הטיית/שינוי קשב: 2,4,10,16,25,32,34,37,43,46 (לדוגמא: "אני מעדיף לעשות דברים באותו האופן שוב ושוב", "אני לא מוטרד כששגרת היום שלי מופרת").
  - קשב לפרטים: 5,6,9,12,19,23,28,29,30,49 (לדוגמא: "אני שם לב לדפוסים בכל מיני דברים כל הזמן", "בדרך כלל אני שם לב למספרי מכוניות או לפרטי מידע דומים").
  - תקשורת: 7,17,18,26,27,31,33,35,38,39 (לדוגמא: "אנשים אומרים לי פעמים רבות שמה שאמרתי לא מנומס, אף על פי שנראה לי שהייתי מנומס", "כשאני מדבר לא תמיד קל לאחרים להשחיל מילה").
  - דמיון: 3,8,14,20,21,24,40,41,42,50 (לדוגמא: "כשאני קורא סיפור, קשה לי להבין את כוונותיהן של הדמויות", "קל לי מאוד לשחק עם ילדים במשחקים שכרוכים בהעמדת פנים").
- ציון השאלון: כל פריט מקבל ציון בינארי של 0 או 1 באופן הבא:

- עבור מס' הפריטים הבאים יינתן ציון "1" במידה והנבדק השיב "מסכים בהחלט או מסכים במקצת": 2,4,5,6,7,9,12,13,16,18,19,20,21,22,23,26,33,35,39,41,42,43,45,46
- עבור מס' הפריטים הבאים יינתן ציון "1" במידה והנבדק השיב "לא מסכים כלל" או "לא מסכים במקצת":

1,3,8,10,11,14,15,17,24,25,27,28,29,30,31,32,34,36,37,38,40,44,47,48,49,50

תשובות אשר אינן מקודדות כ-1, יקבלו ציון "0".

הציון הסופי הינו סכימת כל הציונים אשר קבלו ציון '1' – לא ניתנים ציונים על גבי כל סולם בנפרד. פרוש הציונים: בדיקת השאלון בישראל העלתה כי ציון סף של 22, מהווה ציון המעלה חשד לריבוי תסמינים הספקטרום האוטיסטי, ומוביל להמלצה על הפניית האדם לבדיקה מקיפה אצל מאבחן מומחה (רגישות 0.73, ספציפיות 0.82). ציונים אלו נמוכים יותר מאלו אשר הומלצו עבור אוכלוסיות אחרות, כך במחקר המקורי הומלצו ציוני סף של 31 (Baron-Cohen et al., 2001), ובמחקרי המשך ביפן ובאנגליה הומלץ על ציון סף של 26 כציון רגיש יותר לאבחנה (Kurit et al., 2005; Woodbury- Smith et al., 2005).

עם זאת, חשוב מאוד לזכור כי השאלון נועד לסינון ראשוני בלבד. אבחון ההפרעה, לאורך כל טווח החיים, צריך להיעשות על ידי אנשי מקצוע אשר הוכשרו לכך, ותוך שימוש במגוון של כלים ספציפיים לאיתורה. השאלון הנוכחי הינו כלי סינון בלבד לאיתור חשד לאבחנה, במטרה להפנות להערכה כוללת על ידי אנשי מקצוע שהוכשרו לכך. פירוט הסטנדרטים לאבחון אוטיזם מופיעים בחוזר מנכ"ל משרד הבריאות 15/2013.

שלמי תודות: בהכנת דף מידע זה סייע פרופ' עפר גולן, מהמחלקה לפסיכולוגיה, אוניברסיטת בר אילן. בהכנת השאלון לערבית סייעו גב' נור עאבד, מר אחמד מרעי ומר רגא מרעי.

מקורות:

- יוסי מילוא ועפר גולן מתוך: בארון-כהן, ס. (2006), *ההבדל המהותי. הוצאת עם עובד*.
- Baron-Cohen, S., Wheelwright, S., Skinner, R., Martin, J., & Clubley, E. (2001). The autism-spectrum quotient (AQ): Evidence from Asperger syndrome/high-functioning autism, males and females, scientists and mathematicians. *Journal of autism and developmental disorders*, 31(1), 5-17.
- Baron-Cohen, S., Hoekstra, R. A., Knickmeyer, R., & Wheelwright, S. (2006). The Autism-Spectrum Quotient (AQ)-Adolescent Version. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 36 (3), 343-350.

חטיבת הרפואה
יחידת הפסיכולוגיה הארצית | הפסיכולוג הארצי
National Psychology Unit – Chief Psychologist

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

Kurita, H., Koyama, T., & Osada, H. (2005). Autism- Spectrum Quotient–Japanese version and its short forms for screening normally intelligent persons with pervasive developmental disorders. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 59(4), 490-496.

Woodbury-Smith, M. R., Robinson, J., Wheelwright, S., & Baron-Cohen, S. (2005). Screening adults for Asperger syndrome using the AQ: A preliminary study of its diagnostic validity in clinical practice. *Journal of autism and developmental disorders*, 35(3), 331-335.

[חוזר מנכ"ל משרד הבריאות 15/2013](#)

**National Chief Psychologist's Office
Ministry of Health**

5 Harabi Mebachrach St. Tel Aviv-Jaffa 66849

call.habriut@moh.health.gov.il

Tel: *5400 **Fax:** 02-5655918

**משרד הפסיכולוג הארצי
משרד הבריאות**

רח' הרבי מבכרך 5, תל אביב-יפו
66849

call.habriut@moh.health.gov.il

טל: *5400 **פקס:** 02-5655918